

Jaarverslag 2018 – KNNV Amersfoort e.o.

Opnieuw mag onze afdeling terugkijken op een succesvol jaar. Het is eerder opgemerkt dat nagenoeg het totale verenigingsleven in Nederland te maken heeft met een terugloop van het aantal leden. Onze vereniging vertoonde over de afgelopen jaren een stabiel ledenbestand en in 2018 was er zelfs sprake van een lichte groei.

Op landelijk niveau is er niet langer sprake van een samengaan met het IVN maar wel om te streven naar samenwerking waar mogelijk. Een vorm waar ook onze afdeling zich altijd voor heeft uitgesproken. De samenwerking tussen KNNV, afdeling Amersfoort e.o., de plaatselijke afdeling van het IVN en de gemeente Amersfoort heeft opnieuw geleid tot prachtige resultaten van de Natuuracademie en de Natuurlezingen.

In 2018 werd afscheid genomen van Kees Quaadgras als eindredacteur van achtereenvolgens De Vooruitloper, De Konvo en het nieuwe gezamenlijke KNNV/IVN blad De Natuurkijker. In de Algemene ledenvergadering zijn, bij monde van de voorzitter, de grote verdiensten gememoreerd die Kees heeft gehad voor zowel de KNNV als het IVN in zijn functie van eindredacteur. Ook de wijze waarop hij de overdracht heeft voorbereid en begeleid naar een nieuwe redactie werd geprezen. In het voorjaar van 2018 kwam de eerste Natuurkijker uit onder redactie van Kees de Heer, Marian Marseille en Olav-Jan van Gerwen. Zij hebben aangetoond over de goede kwaliteiten te beschikken om een waardige opvolging van Kees Quaadgras te garanderen.

De goede verstandhouding en samenwerking tussen KNNV en IVN mondde uit in een druk bezochte gezamenlijke nieuwjaarsreceptie en nieuwe afspraken over het koepeloverleg tussen de twee verenigingen.

De trend van de afgelopen jaren om te komen tot uitvoering van inventarisatieprojecten, waarbij werkgroepen steeds nauwer samenwerken, krijgt steeds meer gestalte. De uitvoering van de projecten “Begraafplaats Rusthof” en “De Modderbeek” getuigen daarvan. Beide onderzoeken werden gecoördineerd vanuit de werkgroep “Wilde Planten” onder leiding van Arie van den Bremer. Op Rusthof werd specifiek onderzoek gedaan naar wilde planten, bomen en struiken, varens, paddenstoelen, mossen, korstmossen, broedvogels, vleermuizen, reptielen/amfibieën, vlinders, nachtvlinders, mieren, vliesvleugelen en poelenonderzoek.

In het nieuwe, meanderende stroomgebied van de Modderbeek, tussen Achterveld en het Valleikanaal bij Leusden is onderzoek gedaan naar wilde planten, mossen, korstmossen, paddenstoelen, dagvlinders, libellen en andere insecten, vissen en ander waterleven, vleermuizen en vogels. Nieuw voor onze afdeling was het inventarisatie-onderzoek naar vissen onder leiding van Theo Klink.

Uit de verslagen van de werkgroepen blijkt dat op velerlei wijze door de werkgroepen en hun leden invulling wordt gegeven aan de doelstellingen van onze vereniging: kennisverrijking, onderzoek en uitdragen van kennis. Laat dat opnieuw de inzet zijn voor 2019.

Joop de Wilde

Voorzitter

Verslagen werkgroepen

Werkgroep Dagvlinders

De werkgroep dagvlinders heeft in 2018 meegewerkt aan de natuurinventarisatie langs de Modderbeek. Een aantal malen is er een gedeelte van de beek geïnventariseerd op vlinders en libellen. Daarbij zijn ook andere insectenorden en spinnen meegenomen.

Wat betreft de dagvlinders zijn er veel witjes gezien. Ook dagpauwogen en veel icarus-blauwtjes waren aanwezig. Van de nachtvlinders waren vooral de waterleliemotjes en kroosvlindertjes ruim vertegenwoordigd. Verder zijn er van een flink aantal vlinders de rupsen waargenomen, waaronder een groot exemplaar van de pauwoogpijlstaart. Van de rietvink zijn zelfs de eitjes, uiteraard afgezet op riet, gevonden.

Libellen zijn vanwege hun nogal onrustige gedrag wat moeilijker te determineren. Veel exemplaren patrouilleren met een behoorlijke snelheid heen en weer over het wateroppervlak, op zoek naar prooi. Ondanks dat zijn er toch een aantal soorten op naam gebracht, evenals enkele juffers. Er waren veel oeverlibellen maar ook een exemplaar van de vrij zeldzame bandheidelibel, *Sympetrum pedemontanum*, is gesignaleerd.

Ook leden van andere insectenorden, kevers en cicaden, zijn regelmatig gezien. Zo was er een fraai exemplaar van de kettingschallebijter. Aan het eind van de periode, augustus, viel het enorme aantal groene rietcicaden erg op. Wat verder opviel was het grote aantal tijgerspinnen, *Argiope bruennichi*. Dit is een soort die nog niet zo lang geleden alleen in Zuid-Europa voorkwam maar door klimaatverandering nu ook hier veel voorkomt.

In 2019 zullen we meedoen aan de natuurinventarisatie in De Schammer.

Jan van Asselt, mede namens Marian Marseille (coördinator werkgroep Dagvlinders)

Werkgroep Determineren (Planten)

In 2018 hebben we slechts vier determineerbijeenkomsten gehad, waarvan één keer buiten in natuurgebied De Schammer. Door persoonlijke omstandigheden was het helaas niet mogelijk meer determineerbijeenkomsten te organiseren. De belangstelling voor deze bijeenkomsten is over het algemeen goed en het is dan ook de bedoeling dat we **in 2019** hiermee doorgaan.

Theo van de Water (coördinator werkgroep determineren)

Werkgroep Nachtvlinders

Het afgelopen jaar hebben we slechts 2x een vangavond beleefd in de Struintuin en hebben we met de lichtbak 1x bijgedragen aan het KNNV-onderzoek bij de Modderbeek.

De werkgroep wordt gevormd door 6 mensen.

We hebben erg veel plezier van onze mobiele laken/lichtinstallatie. De lichtbak levert meestal een nogal tegenvallend resultaat op.

De organisatie van onze avonden valt ons soms zwaar, zodat we meestal ad hoc afspreken. We vinden het erg prettig om de Struintuin van het Centrum voor Natuur en Milieu, De Groene Belevens, als vast studieproject te gebruiken. Daarbij moeten we natuurlijk goed overleg hebben met de betrokken medewerkers van het Centrum. Maar dat verloopt altijd heel plezierig. We mogen dan gebruik maken van de stroom uit de Schuilhut.

De gevangen (en weer vrijgelaten) en soms gefotografeerde vlinders worden zo goed mogelijk gedocumenteerd en doorgegeven via Waarneming.nl, zodat de waarnemingen ook bij de Vlinderstichting terecht komen. We hebben besloten dat het fotograferen geen prioriteit heeft, maar het goed kijken voorrang heeft, aangezien het fotograferen nog wel eens verstoring geeft.

2019:

Voor het komend jaar willen we iets meer structuur proberen aan te brengen in het aantal van onze vangavonden. Misschien kunnen we een keer bijdragen aan de inventarisatie van een nieuw projectgebied De Schammer wat door de KNNV wordt opgezet.

Alice van Hunnik (coördinator werkgroep nachtvlinders)

Werkgroep Planten

De werkgroep bestond in 2018 uit 12-14 leden. Zij zijn betrokken geweest bij de volgende activiteiten:

Begraafplaats Rusthof Amersfoort

Het verslag Natuuronderzoek begraafplaats Rusthof is in maart aangeboden aan de directie van de begraafplaats. Verslag staat op KNNV-website.

PON-lijn - Stichting De Boom

Inventarisatie planten op en langs de oude spoorlijn tussen Amersfoort en Kesteren. De lijn loopt nu nog van station Amersfoort tot aan auto-importeur PON in Leusden en heet daar PON-lijn. Vandaar is de grond verkocht aan aanliggende eigenaren waaronder Stichting De Boom. De spoorlijn is door de provincie Utrecht aangewezen als ecologische verbindingzone. De Stichting heeft nu ca 3,5 km in eigendom en daar een beheerplan voor gemaakt. De tracé van de spoorlijn is door zijn opbouw en ligging vrij uniek en daarom heeft de werkgroep aan de Stichting gevraagd daar een vegetatieonderzoek te mogen uitvoeren. Dat was snel geregeld. De werkgroep is, verdeeld over 2 seizoenen, totaal 6 x op pad geweest. Totaal zijn 246 soorten gevonden. De resultaten zijn in een verslag verwerkt en is te vinden op de KNNV-website.

Onderzoek natuurgebied bij agrariër Cees Tolboom

Elk jaar voert de werkgroep een vegetatieonderzoek uit op het particuliere natuurgebied van Cees Tolboom aan de Asschatterweg. Er is 1 bezoek gebracht met 6 leden. Er zijn ca. 150 soorten gevonden.

Modderbeek - Waterschap Vallei en Veluwe

De KNNV Amersfoort e.o. adopteert elk jaar een gebied waar dan een uitgebreid natuuronderzoek (inventarisatie) wordt uitgevoerd. Dit jaar is aan het Waterschap Vallei en Veluwe gevraagd dit onderzoek te mogen uitvoeren in en langs de Modderbeek tussen Leusden en Achterveld. Deze beek is na de oorlog gekanaliseerd maar enkele jaren geleden weer min of meer in zijn oude bedding teruggebracht. Het is nu weer een sterk meanderende beek met brede plasdras-zones.

De werkgroep Planten heeft de inventarisatie van de planten voor zijn rekening genomen. Er is in 3 seizoenen geïnventariseerd en totaal zijn er 15 inventarisatie-dagen geweest. Belangrijk kenmerk van de oevers was dat ze nog weinig vergrast waren en dat er veel pionierplanten waren. Totaal zijn er 240 soorten planten gevonden. Opvallend moment was de plantenexplosie na de warme zomer.

Eindejaarsplantenjacht

De Floron organiseert al een aantal jaren een zogenaamde eindejaarsplantenjacht. De bedoeling is tussen Kerstmis en Nieuwjaar te zoeken naar nog bloeiende planten. Dat mag met meer mensen tegelijk maar wel maximaal 1 uur per keer. De werkgroep is 2x in actie geweest. De eerste keer met 7 leden in de Schammer en de 2^e keer met 4 leden in winkelcentrum De Hamershof in Leusden. In de Schammer zijn 40 bloeiende plantensoorten gevonden en in De Hamershof 28. Daar bloeide al (of nog) een Dotterbloem in de gracht. Het waren gezellige uurtjes. Vooral in De Hamershof, want daar konden we het jaar afsluiten met koffie.

Varia leden plantenwerkgroep

- Enkele lessen voor de IVN-gidsenopleiding
- Spetterexcursie Wijk bij Duurstede
- Organisatie Natuuracademie
- Docentschappen Natuuracademie
- Lezingen voor organisaties als Groei en Bloei
- Lezingen voor ouderen in verzorgingsinstellingen

Activiteiten 2019:

- 1) Vegetatieonderzoek De Schammer voor Utrechts Landschap
- 2) Vegetatieonderzoek deel van het terrein waar vroeger het Elisabethziekenhuis stond tussen Heiligenbergerweg en Heiligenbergerbeek voor stichting Elisabeth Groen
- 3) Eindejaarsplantenjacht tussen Kerst en Nieuwjaar voor Floron

Arie van den Bremer (coördinator werkgroep planten)

Werkgroep Varens

In het jaar 2018 heeft de werkgroep Varens meegewerkt aan de inventarisatie van varens op de Begraafplaats Rusthof. In het eindverslag van dit onderzoek is een voorlopig verslag gedaan waarin in grote lijnen de resultaten bekend zijn gemaakt. In het voorjaar van 2019 verschijnt een eindverslag. Tot nu toe zijn 26 soorten varens gevonden en meer dan 1000 groeiplaatsen in kaart gebracht.

Er is ook meegewerkt aan de inventarisatie van de Modderbeek. In het gebied zijn geen varens aangetroffen.

Het aantal vaste leden van de werkgroep Varens is inmiddels uitgegroeid tot 4. Daarnaast nemen incidenteel ook andere leden van de afdeling deel aan de inventarisatiewerkzaamheden.

Publicaties over de uitkomsten van varenonderzoek door de werkgroep zijn geplaatst op Waarneming.nl, WrnPro van de gemeente Amersfoort, in het verenigingsblad van de Nederlandse Varen Vereniging Varenvaria, Nature Today, Clubbladen van een aantal KNNV verenigingen in Nederland en de website Stadplanten van Nederland – de Urbane flora van Nederland. Er is een uitnodiging ontvangen van de redactie van The Pteridologist, het verenigingsblad van de British Pteridological Society. Dit artikel is inmiddels ingediend en geaccepteerd.

In het jaar 2018 zijn lezingen gegeven voor een drietal tuinverenigingen over varens en een korte flitspresentatie over de onderzoeken van de werkgroep op de Nationale Florondag in Nijmegen.

In het jaar 2018 is specifiek onderzoek gedaan naar de varens op de Begraafplaats Rusthof, naar sporendragende Adelaarsvarens, naar Kroosvaren en soorten binnen het Dryopteris affinis complex.

Voor het jaar **2019** is een vergunning gekregen voor een onderzoek naar varens in het Waterwingebied van Vitens in de Soesterduinen. Een eerste verkenning heeft al de vondst opgeleverd van 16 exemplaren van Dryopteris affinis subsp. borreri (een zeldzame soort binnen de groep van Geschubde mannetjesvarens en de kruising tussen de Brede stekelvaren en de Smalle stekelvaren).

In samenwerking met de gemeente Amersfoort wordt in 2019 een stagiaire van de mbo-opleiding van Aeres Almere begeleid. Doel van het onderzoek door de stagiaire, is te onderzoeken in hoeverre de aanwezigheid van varens, op de kademuren van De Laak in Vathorst, zijn gewijzigd ten opzichte van het onderzoek dat twee jaar geleden door de werkgroep is verricht. Tevens moet het nieuwe onderzoek adviezen opleveren voor de gemeente Amersfoort over het beheer van de kademuren om te bereiken dat de habitat geschikt blijft voor muurvegetatie.

Joop de Wilde (coördinator werkgroep varens)

Werkgroep Vleermuizen

2018 was een bewogen en lastig jaar voor de werkgroep.

De ambities van de werkgroep zijn hoog, door het aansturen van een grote groep vrijwilligers en onderzoek te doen wat onder een protocol valt, en waarvan de resultaten niet lichtzinnig kunnen worden geïnterpreteerd.

Alle leden van de werkgroep hebben natuurlijk hun werk en thuisfront wat aandacht vraagt.

Afgelopen jaar heeft een van onze werkgroep leden, Mike Brooks, afscheid moeten nemen van ons wegens persoonlijke redenen.

De werkgroep heeft echter ook uitbreiding gevonden, Annelies Nieuwenhuis, ook lid van KNNV, is nu een van onze werkgroep leden.

Dit heeft zich bij ons afgelopen jaar afgespeeld

- Werven van nieuwe vrijwilligers kraamverblijf onderzoek via diverse kanalen.
- Nieuwe en bestaande vrijwilligers trainen kraamverblijf onderzoeken en door ons begeleiden, theoretisch en veldwerk
- Gebiedsonderzoek KNNV, Modderbeek
- Natuuracademie
- Nacht van de vleermuis: Bunschoten middels les op basisschool
- Excursie vogelwacht: nachtvogels en vleermuizen
- Eerste officiële controle op vleermuizen winterverblijven: bunker Birkhoven en tunnel Amsterdamseweg. (SUCCES!! Er zitten vleermuizen in, en januari dit jaar ook in de tunnel)
- Kastencontrole Elisabeth groen, Park Randenbroek, Nimmerdor en Vossenheuvel met Bureau Waardenburg
- Verder met gebruik vleermuiskasten.nl blijft gestagneerd wegens drukte betrokken lid, blijft in 2019 onder de aandacht
- Informatie bijeenkomst bijgewoond over vleermuizen op kerkzolders met enkele leden
- Controle vleermuiskasten op zolder St. Ansfriiduskerk

Ik verwacht **in 2019** redelijk hetzelfde in grote lijnen, maar zoals eerder gezegd, we zijn allemaal druk en het valt te bezien hoe een en ander uitpakt.

Kerntaak van de werkgroep is en blijft het speuren naar kraamverblijfplaatsen met vrijwilligers en gebiedsgericht onderzoek zoals dit jaar De Schammer. (mooie keuze !!!).

Een paar belangrijke punten zijn dat we de wijze van onderzoek doen met onze vrijwilligers anders gaan insteken, er weer een training komt van een professional en we -als het lukt- aan de slag gaan met analyse software voor vleermuisgeluiden.

Erik Broer (coördinator werkgroep vleermuizen)

Werkgroep Vogels

Alice van Hunnik en Frans Bokdam leiden de vogelwerkgroep. In augustus besloten zij ook voor het seizoen 2018-2019 de coördinatie op zich te nemen. We hebben een twintigtal leden. De excursies worden gedaan met wisselende samenstellingen; het aantal deelnemers aan de excursies wisselt van drie tot twaalf.

Naast de gebruikelijke excursies deed de vogelwerkgroep mee aan de inventarisatie aan de Modderbeek. Het nestkastenproject op de Hoge Kleij is voortgezet evenals een tweetal PTT tellingen voor Sovon.

Plannen 2019:

Er zijn een drietal excursies georganiseerd (Groot Bijlaar, Pier van IJmuiden en Stille Kern Flevoland), het nestkastenproject op de Hoge Kleij wordt voortgezet, we doen de vogelinventarisatie in De Schammer en een PTT-telling.

In augustus evalueren Alice van Hunnik en Frans Bokdam wederom hun inzet en wordt er besloten of zij doorgaan met hun activiteiten. Het enthousiasme is er.

Alice van Hunnik en Frans Bokdam (coördinatoren werkgroep vogels)

Werkgroep Waterleven (voorheen: Poelen en Sloten)

De Werkgroep Waterleven heeft in 2018 meegewerkt aan het natuur-(inventarisatie) onderzoek in en langs de Modderbeek. Een verslag hiervan is opgenomen in het KNNV-rapport "Natuuronderzoek Modderbeek in Leusden".

Na enkele inventarisatie-rondes in het tweede kwartaal van het jaar kon door persoonlijke omstandigheden hieraan geen vervolg worden gegeven. Pas nadat een nieuw lid (Theo Klink) zich had aangemeld met kennis en ervaring op het gebied van inventarisaties van waterleven (met name van vissen), kreeg in het vierde kwartaal de inventarisatie van het waterleven in en langs de Modderbeek alsnog een extra impuls.

Activiteiten 2019:

Voor 2019 verwachten we een bijdrage te kunnen leveren aan het project "De Schammer" dat in opdracht van Utrechts Landschap wordt uitgevoerd. Ook is het gewenst dat we onze kennis op het gebied van waterleven vergroten, in het bijzonder het leren herkennen c.q. determineren van de vele waterdiertjes (macrofauna). Dit willen we doen door bijeenkomsten te organiseren om de verzamelde macrofauna te determineren en (daar waar nodig) expertise van derden in te schakelen.

Theo van de Water (coördinator werkgroep waterleven)

Spetterexcursie

Op zondag 2 september werd weer onze jaarlijkse Spetterexcursie gehouden. Dit keer, met dank aan Leendert Smit en Mia Wittop Koning, was gekozen voor een bezoek aan de oude steenfabriek Bosscherwaarden bij Wijk bij Duurstede. De steenfabriek is eigendom van

Utrechts Landschap, waar Mia gids is. We zijn vanuit Leusden met ca. 30 mensen vertrokken. We kregen eerst koffie met gebak, daarna een interessante lezing over het bakken van stenen en vervolgens een rondleiding door de fabriek. Bijzonder was de aanwezigheid van een paar steenuilen in de nok. Daarna volgde nog een mooie wandeling langs de Lek. Gezellig was ook het nuttigen van de zelf meegebracht lunch buiten op de stoep onder een prachtige blauwe hemel.

Natuuracademie

In 2018 is voor de 9^e keer een programma natuuracademie uitgevoerd in samenwerking met IVN Amersfoort e.o. en CNME gemeente Amersfoort (Het Groene Huis). Het was weer een groot succes. Bijna alle cursussen waren volgeboekt met als hoogtepunt de cursus Wolken, wind en water. De cursussen worden gegeven in Het Groene Huis op landgoed Schothorst in Amersfoort/Hoogland en De Groene Belevens in Leusden. Nieuwe cursussen waren Trekvogels en Plantenecologie.

Onderwerp	Aantal deelnemers
Wolken, wind en water	53
Mossen	13
Uilen	17
Vleermuizen	20
Insecten	13
Nachtvinders	21
Paardenbloemen	19
Trekvogels tellen	21
Paddenstoelen	20
Plantenecologie	20
Gemiddeld per cursus	22

2018

Programma Natuuracademie

Cursus	Docent	Locatie	Woensdag	Zaterdag
WEER EN ONWEER	Joop de Wilde	De Groene Belevens	24 januari	27 januari
MOSSEN	Jan Pellicaan	De Groene Belevens	7 maart	10 maart
UILEN	Rien Jans	Het Groene Huis	21 maart	24 maart
VLEERMUIZEN	Erik Broer	Het Groene Huis	25 april	
INSECTEN	Jan van Asselt	De Groene Belevens	16 mei	19 mei
NACHTVLINDERS	Remco Vos en Violet Middelman	Het Groene Huis	20 juni	23 juni
PAARDENBLOEMEN	Arie van den Bremer	De Groene Belevens	29 augustus	1 september
TREKVOGELS TELLEN	Gideon Vreeman	Het Groene Huis	3 oktober	6 oktober
PADDENSTOELEN	Hans Meulenbelt	Het Groene Huis	17 oktober	20 oktober
PLANTENECOLOGIE	Hans Inberg	De Groene Belevens	21 november	24 november

2019

Programma Natuuracademie

CURSUS	Docent	Locatie	Woensdag	Zaterdag
WOLKEN, WIND EN WATER	Joop de Wilde	Het Groene Huis	30 Januari	n.v.t.*
KORSTMOSSEN	Arie van den Bremer	De Groene Belevens	27 februari	2 maart
DIERENSPOREN	Gerda Schregardus	De Groene Belevens	27 maart	30 maart
SOLITAIRE BIJEN		Het Groene Huis	1 mei	4 mei
BOOMBLOEMEN EN VRUCHTEN	Arie van den Bremer	De Groene Belevens	15 mei	18 mei
WIEREN	Emile Nan	De Groene Belevens	19 juni	22 juni
GALLEN	Kees de Heer	Het Groene Huis	11 september	14 september
VISSEN	RAVON	Locatie in het veld	n.v.t.*	5 oktober
PADDENSTOELEN	Hans Meulenbelt	De Groene Belevens	30 oktober	2 november
ROOFVOGELS	Werkgroep Roofvogels Nederland (WRN)	Het Groene Huis	27 november	n.v.t.*

Arie van den Bremer

Werkgroep Natuurlezingen Amersfoort (WNA)

De WNA bestond dit jaar uit Kees van Wegen (KNNV), Kees de Heer (KNNV, IVN), Rien Jans (Vogelwacht Utrecht, IVN), Renée van Assema (Gemeente Amersfoort, KNNV, IVN) en Anneke Abma (IVN) als werkgroepleden. Ans Dijkstra voorziet op de lezingenavonden het publiek van koffie en thee.

In 2018 kleurde de WNA lekker buiten de lijntjes. Naast de zeven reguliere lezingen organiseerden we in maart een Q&A, een vraag-antwoordsessie met wereldrecordhouder Vogelen Arjan Dwarshuis, na de vertoning van zijn film Arjan's Big Year in filmtheater De Lieve Vrouw. Bovendien organiseerden we in mei en juni twee mini-lezinkjes gecombineerd met twee korte excursies, in beide gevallen gewijd aan specifieke diersoorten. Met gemiddeld 61 bezoekers bij de reguliere lezingen zetten we de stijgende lijn - sinds onze terugkeer in Het Groene Huis in 2016 - in de bezoekersaantallen mooi door.

Het jaar startte voortvarend met een avond over macrofotografie. Het subthema 'Kleine beestjes voor de lens' zorgde voor een volle zaal en de drie sprekers Milon, Marco en Henny voor een boeiende avond, inclusief alle technische details bij de foto's uiteraard. Het werd een avond met veel nieuwe gezichten in het publiek, wat we extra leuk vinden.

In februari trok ook 'onze' Amersfoortse troef Frank Berendse een volle zaal, met een nationaal thema. Aan de hand van zijn recente boek 'Wilde Apen' (subtitel: Natuurbescherming in Nederland) schetste de emeritus hoogleraar de complexe verhouding tussen mens en natuur in Nederland.

Twee avonden was de provincie Utrecht plaats van handeling of liever: plaats van onderzoek. In maart hield RAVON-man Wim de Wild een degelijk verhaal over de 16 soorten reptielen en amfibieën in de provincie Utrecht (en hier en daar een exoot) en een maand later vertelde Jan Katsman over de libellen in de provincie. Feitelijk spitste die avond zich vooral toe op het Leersumse Veld, want dat is ongeveer Jan's achtertuin en alle Utrechtse soorten libellen komen daar voor.

Sil Westra en Elize Schokker presenteerden in september de resultaten van een nationaal waarnemingsonderzoek naar zoogdieren in tuinen. De bewegingscamera's waarmee dat onderzoek werd uitgevoerd, stonden ook in Amersfoortse achtertuinen. Een verrassende hoofdrol was er in Amersfoort voor de bunzing, die in redelijk veel tuinen opduikt.

Herfstmaand oktober was een mooi moment om het bomenbeheer van de gemeente Amersfoort tegen het licht te houden. Arthur Wopereis, adviseur beheer openbare ruimte bij de gemeente vertelde niet alleen over bomen en hun problemen, maar ook over de moeizame aanpak van de eikenprocessierups.

Met een lezing over natuur rond Bunschoten sloot Wim Smeets het WNA-jaar af. Wim beheert met een aantal vrijwilligers de oeverwaluwand in zijn dorp en organiseert er maandelijks een vogeltelling. Daar was zoveel over te vertellen, dat het afsluitende deel over de polder Arkemheen in een hogere versnelling moest.

Nog even over dat buiten de lijntjes. In maart kwam de WNA dus in de Lieve Vrouw terecht, waar al een week lang de film had gedraaid over de wereldrecordpoging vogelsoorten tellen

door Arjan Dwarshuis. Dwarshuis bleek een leuke verteller en zo'n 50 bezoekers hadden in de theaterzaal een levendige nazit met veel vragen aan hem.

In mei en juni hebben we geëxperimenteerd met een nieuwe werkvorm van korte lezing met korte excursie op één avond, gewijd aan respectievelijk bijen en huiszwaluwen. Hoewel beide avonden een heerlijk en leerzaam zomeravond-uitje opleverden, hebben we geen plannen om dit concept volgend jaar te herhalen. Een incidentele, min of meer spontane uitstap zoals die filmavond in de Lieve Vrouw sluiten we natuurlijk nooit uit, maar staat - vanzelfsprekend - ook niet gepland voor 2019.

Rien Jans